

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

410. An non sit justa causa resignandi Episcopatum ingressus Religionis approbatæ, ut in ea securiùs propriæ saluti vacetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

in c. ad supplicat. de renunc. n. 1. Butrium n. 2. Gl. v. morari. & ad hoc probandum congerens ferè eadem, quæ pro respons. præced. Quæ autem dicenda sunt inimicitia capitales, remittendum arbitrio iudicis ait, n. 258. Et inimicitias non præsumi, cum sint facti, facta autem non præsumantur, nisi probentur. Paris. n. 259. ac modos omnes probandi inimicitias deduci à Mascard, de probat. conclus. 368, per tot. Ampliatur responsio ab eodem Paris. n. 263, ut etiam procedat, si Episcopus non potest tutè sine mortis periculo ad Episcopatum accedere, eò quòd hæc sit iusta causa non residendi. citat pro hoc Abb. & Butrium ubi antè. Item, ut procedat, si tunc iusta causa resignandi Episcopatum, dum Episcopus premitur tyrannide tyrannorum, juxta eundem Paris. n. 264. citantem pro hoc c. 1. de renunc. & ibi. Hoff. n. 3. Quod ipsum tamen rectè limitat n. 265. quoties per alium possit saluti subditorum provideri, ut D. Tho. 2. 2. q. 185. a. 5.

Questio 409. An sit sufficiens causa resignandi Episcopatum ratio inspirationis divinæ, humilitatis & melioris vitæ, ac præcipue vitæ contemplativæ?

1. **R**espondeo ad primum negativè. Pirrh. loc. cit. n. 51. Paris. cit. q. 3. n. 227. juxta cit. c. nisi, ubi dicit Papa: Tu quomodo scis, quòd talis inspiratio sit cælestis, nimirum quæ à caritate & procuranda salute proximi, ad quam Episcopus est obligatus, avertit?

2. Respondeo ad secundum quoque negativè. AA. iidem ll. cit. sic enim dicitur quoque cit. c. nisi, quòd si forsitan humilitatis causâ de culmine queris pontificali descendere, eo ipso videris malè erigere cervicem, quòd te nimis in resignandi proposito exhibeas pertinacem: quia tunc veram humilitatem custodias, cum & per eam locum sublimem fugies, & per obedientiam non dimittas. &c. & humilitas, quæ contra obedientiam erigitur, superbia est, ut Butrio apud Fagn. in cit. c. nisi. n. 12.

3. Respondeo ad tertium negativè. Pirrh. loc. cit. ex eod. c. nisi, ubi: quantumcumque autem quis fulgeat virtutibus, si caritatem (quæ maximè exercetur in Episcopali munere) non habeat, nihil habere censetur.

4. Respondeo ad quartum etiam negativè; nam, ut dicitur eod. c. nisi, licet vitæ contemplativa sit magis secunda & suavis, activa tamen magis fructifera & utilis est: quòd si vitæ contemplativa cum activa conjungatur, uti fit in statu Episcopali, præstantior est & perfectior exemplo Moylis, qui modò in montem ascendens gloriam Domini specularis est, modò verò descendens in castra, necessitatibus populi providit. Ideoque facilius conceditur, ut monachus seu contemplativus ad Prælaturam, videlicet Episcopatum ascendat, quàm ut præsul ad monachatum descendat, Pirrh. cit. n. 51. Laym. cit. c. nisi. n. 11.

Questio 410. An igitur non sit iusta causa resignandi Episcopatum ingressus religionis approbata, ut in ea securus propriae salutis vacetur?

1. **R**espondeo negativè. Paris. cit. q. 3. n. 233. citans Abb. in cit. c. nisi. n. 30. & 20. D. Tho. 2. 2. q. ult. a. 3. Majol. de irregul. l. 3. c. 6. n. 31. &c. Pirrh. ad cit. de renunc. n. 52. Less. de just. l. 2. c. 4 t.

n. 24. Laym. ad cit. c. nisi. n. 2. argumento c. suggestum. 7. q. 1. & cit. c. nisi. ubi dicitur: Facilius indulgetur, ut monachus ad præsulatum ascendat, quàm præsul ad monachatum descendat. Item: si in hujusmodi cessione frugem melioris vitæ tibi promittis, scire debes non esse sanctificatio in utero (intellige Ieremiam) sanctiorem. Ex quibus satis colligitur, quòd ille Archiepiscopus volebat fieri monachus, & scripsit pro licentia; Innocentius III. autem illam denegat rescibens, postulationem non videri discretam. Paris. n. 233. Ratio etiam est, quòd melius sit, ut quis, postquam statum Episcopalem suscepit, seque obligavit ad suam subditorumque salutem procurandam, in eo statu perseveret, quamdiu muneri Episcopali satisfacere, & Ecclesiæ utiliter servire potest. Paris. n. 234. Laym. cit. n. 2. Pirrh. loc. cit. ex D. Tho. 2. 2. q. 185. a. 4. ad 1. quin & cum licitum non sit, de statu perfectiore (qualis est status Episcopalis respectu status religionis, ut D. Tho. loc. cit. a. 1. ad 2.) transire ad statum minus perfectum, quamdiu potest ea, quæ sunt status perfectioris, exequi; hoc enim esset retrosciscere, non licet Episcopo à statu Episcopali transire ad statum religionis, nisi alia subit causa, non secus ac licitum non est à statu religionis transire ad sæculum, aut à strictiore ad laxiorem religionem. Pirrh. loc. cit. Quòd si verò Episcopus non potest amplius utiliter præesse gregi suo, melius erit, petita licentiâ, Episcopatum deserere, & propriae salutis vacare. Paris. n. 240. Laym. Pirrh. ll. cit. juxta cit. c. nisi, ubi dicitur: modò proficere illis possis, etsi non omnibus, tamen multis. & D. Tho. l. cit. a. 4. ad 1. quin & ab Episcopatu transire poterit ad statum monachalem propter delictum & irregularitatem. Paris. n. 241. quod ipsum tamen intelligendum juxta dicta q. præced. vel etiam de delicto, ob quod depositus fuit ab Episcopatu, & detrusus in monasterium ad agendam penitentiam; in quo casu etiam ad Episcopatum redire non potest, juxta c. hoc nequaquam. 7. q. 1. & ibi Gl. v. alterius. Pirrh. loc. cit. Paris. n. 241. & 242.

2. Atque ex his sequitur primò, professionem religionis factam ab Episcopo sine licentiâ Papæ, nullâ aliâ causâ cogente, quàm studio propriae salutis, esse irritam, Laym. l. c. n. 3. citans Valent. to. 3. d. 10. q. 3. p. 4. Pirrh. cit. n. 53. eò quòd, ut iidem AA. Deus non acceptet professionem, quæ fit contra prohibitionem Ecclesiæ prohibentis, ne Episcopus Ecclesiæ cui obligatus est, deserat sine venia Papæ. Valida tamen erit professio, si Episcopus id egerit cum licentiâ Papæ, quamvis hic malè agat concedendo ex ista tantum causa Episcopo hanc licentiam, Laym. loc. cit. citans Suar. To. 3. de relig. l. 1. c. 20. n. 7. & ex eo Pirrh.

3. Sequitur secundò, votum Episcopi, qui adhuc præesse potest utiliter Ecclesiæ, voventis ingressum religionis, ut propriae salutis melius vacare possit; esse omnino irritum, eò quòd votum esse debeat de meliore bono, & de eo, quod Deo gratum est, profiteri verò religionem sit minus bonum, quàm officium Episcopale in eo, qui suscepto Episcopatu se obligavit Ecclesiæ, & ei adhuc utiliter præesse potest. Laym. loc. cit. n. 4. citans D. Th. ubi supra a. 5. ubi: quòd Episcopus, qui Ecclesiæ adhuc utilis est, retrocederet seu descenderet à perfectione, si religionem ingredi velleret. Item Valent. ubi supra. Sor. de just. l. 10. q. 2. a. 4. Sed neque in tantum adhuc valere tale votum, in quantum talis eo edito obligatur ad aperendum hoc

hoc suum votum Papæ, petendamque ab eo licentiam, quæ denegatâ demum evadat liber à voto, tradunt iidem Pirrh. & Laym. *ll. cit.* ed quod talis Episcopus frustra peteret talem licentiam cedendi Episcopatu, ut ingredi posset religionem, utpote quam Papa non concederet, neque secundum Canones concedere posset, nisi alia legitima causa adsit, ob quam consultum, ut Episcopatum deserat, contra Suar. *no. 1. de relig. l. 3. de voto. q. 1.* Azor. *p. 1. l. II. c. 16. q. 2.* Sanch. *to. 1. de relig. l. 4. c. 25. n. 26.* & alios apud Laym. ad quos accedit Lessi, de just. *l. 2. c. 41. n. 25.* ubi: si Episcopus voveret religionem, votum non foret invalidum, quia fieri potest, ut id ipsi & Ecclesiæ sit melius; ergo tenetur Papæ aperire suum votum, & copiam id exequendi petere; nam sub conditione, si Papa consenserit, censetur factum; unde etiam implicite vovit eidem proponere, alioqui non serium, sed illusorium esset votum, &c. Idque videtur valde probabile, quod nimirum tenetur suum votum exponere Papæ, non quidem ad petendam licentiam, dum is iudicat eum adhuc utilem Ecclesiæ, sed ad hoc, ut is hoc ipsum disjudicet, expensis omnibus, num sit adhuc utilis nunc. Pro distinctione tamen serviet, quod tradit Hurtad. *de resident. l. 2. resolut. 13. à n. 21.* ubi: qui votum fecit religionis, exprimens conditionem, si Papa dispensaverit, prudenter & timorata iudicat, causas, quas habet, ad ingrediendum religionem, non esse sufficientes, ut Papa dispenseret, & licentiam concedat; atque idem iudicent viri timorata conscientia, non tenetur petere licentiam à Papa, sed semper manet votum conditionatum, quousque superveniat causa, quæ prudenter iudicetur sufficiens ad dispensandum. De cetero aliud est cum eo, qui ante susceptum Episcopatum voverat ingredi religionem, & postea, non impleto hoc voto, factus est Episcopus; tenetur enim is resignare Episcopatum, & votum implere, juxta *c. per tuas, de voto.* non exinde, quod status religionis perfectior sit Episcopali, sed quia votum prius Deo factum; cum posset, & ei, qui illud ediderat, expediret, implendum, & hoc ipsum Deo gratius; etsi enim status Episcopalis perfectior religioso, id tamen ex eo est, quod supponat & requirat in eo perfectionem, qui illum suscipit; non autem, quod ad perfectionis consecutionem multum conferat sicut status religiosus, ut D. Tho. *2. 2. q. 186. a. 1. ad 3. & a. 2. ad 1.* adeoque melius est, Deoque gratius, ut quis ante suspensionem Episcopatus ingrediatur religionem, in qua proficere potest, quam ut Episcopatum suscipiat, seclusâ necessitate Ecclesiæ; & per consequens votum valet, nec commutari potest in suspensionem Episcopatus: uti contra editum post suspensionem Episcopatus non valet votum tale, quia vovens ob impedimentum satisfaciendi officio Episcopali inhabilis factus ad ingrediendam religionem, nisi prius à Papa absolvatur à vinculo, quo obstrictus Ecclesiæ. Ità ferè Pirrh. *cit. n. 53.* & Laym. *n. 4.* remittens ad Suar. *to. 3. de relig. l. 1. c. 19. & 20.*

Item de elect. Pralat.

q. 173.

* * *

Questio 411. Ex quibus causis Pralati alii- que constituti in dignitatibus Episcopali inferioribus, & curati, vel etiam habentes beneficia merè simplicia admitti possint & soleant in Curia ad resignandum sua beneficia?

Respondeo primò, ob easdem causas, ob quas conceditur resignatio Episcopatum, resignari potest qualibet dignitas Ecclesiastica & quodlibet beneficium curatum. Paris. *l. 5. q. 4. n. 1.* citans Redoan. *tr. de simon. p. 2. c. 13. n. 11.* Rebuff. *in pr. tit. de resign. express.* Pirrh. *ad tit. de renunc. n. 54.* Tamb. *de jure Abb. to. 1. d. 13. q. 1. à n. 10.* loquens in specie de Abbatibus, similibusque Prælatibus regularibus, & ordine singularis prædictas causas illi applicans. Laym. *ad cit. c. nisi cum pridem. de renunc. n. 6.* causam senii & infirmitatis applicans alius Prælatis Ecclesiarum & Parochis, & n. 3. causam illam malitiæ plebis parochi. Et ratio est, quod, cum difficilius concedatur resignatio seu cessio Episcopis, utpote arctiori vinculo alligatis Ecclesiæ, quam alius Prælatis aut animarum curatoribus, necessariò sequitur, facilius eam ob easdem causas concedi istis inferioribus. Unde etiam si ex causâ renunciandi quoad inferiores Prælatos & animarum curatores non fiat in jure expressè, sicut quoad Episcopos, quia tamen militat eadem ratio in his quoque, eadem quoque causæ in iis locum habent. Paris. *loc. cit. à n. 20.* Pirrh. *loc. cit.*

2. Respondeo secundò, quin & hodie in Curia Romana reuanciaciones harum inferiorum dignitatum & beneficiorum curatorum passim admitti ex longè levioribus causis, tradunt Paris. *loc. cit. n. 15.* Pirrh. *n. 54.* Azor. *p. 2. l. 7. c. 19. q. 4. in fine.* Et in specie curatorum resignationes admitti etiam in favorem cum reservatione pensionis, vel absque ea, si curatus servierit Ecclesiæ per annos aliquot, nec aliam solere requiri causam, etsi, si alia quoque causa adsit & exprimat, admittantur facilius, ait Paris. *cit. n. 15.* quin & sufficere ferè causam, ut beneficium dimissum alteri, in cujus favorem dimittitur, conferatur, ex Azor. *loc. cit.* tradit Pirrh. *loc. cit.* Dum autem resignantur simpliciter in Curia, vix singularem causam requiri, satis indicat Paris. *loc. cit.*

Respondeo tertio: Quidquid de jure dici possit, de stylo & consuetudine recepta resignatio beneficiorum simplicium, residentiam non requirunt facta in Curia seu coram Papa specialem causam non requirit, sed simpliciter ea recipitur, uti & resignatio eorum in favorem alicujus, & sic ad vota resignantium admittitur, etsi in supplicatione dicatur: *ex causis certis animum suum moventibus: resignare intendat.* Paris. *l. 5. q. 5. à n. 3.* & ex parte resignantis in favorem sufficit, & esse solet causa affectio, quæ quis consanguineo vel amico suo, aut alteri bene vult. Paris. *ibid. n. 6.* citans Rebuff. *in pr. tit. de resign. express.* Pirrh. & Azor. *ll. cit.*

Questio 412. Ex quibus causis resignationes beneficiorum fieri possint extra Curiam Romanam coram Ordinariis?

Respondeo primò: Renunciatio simplex (quæ sola, ut dictum de jure communi coram Ordinariis